

Jaarboek

Heemkring Balen vzw

Beste lezer,

Al onze medewerkers hebben weer de handen uit de mouwen gestoken om het jaarboek te vullen met een gevarieerd aanbod van geschreven bijdragen met betrekking tot onze gemeente vroeger en nu.

De nieuwe uitgave 2006, een eerste lustrumnummer van het jaarboek van onze vereniging, bevat zoals steeds voor elk wat wils; zo is er zoals gewoonlijk plaats voor pure nostalgie en eveneens ruimte voor enkele meer actuele bijdragen.

Het wel en wee van onze ouders en voorouders staat ook nu weer centraal. Met een eerste deel over de bewoning in 'Rosselaar' tijdens de periode van 1931 tot 1947 zijn we al toe aan nummer vier over de gehuchten.

Hulsen, meer bepaald de fotografie daar in het begin van de vorige eeuw, is een bijdrage die zeker de moeite waard is om even te bekijken.

De geschiedenis van de carnavalsstoet te Balen wordt belicht in een dertigtal bladzijden terwijl het jaaroverzicht 2005, een actuele kijk op ons dorp, ervoor zorgt dat de belangrijkste gebeurtenissen van het voorbije jaar bewaard blijven.

Naar aanleiding van de stilaan nakende herdenking van 100 jaar WOI wordt in dit jaarboek ook de start gegeven om de herinneringen, meer bepaald deze die betrekking hebben op onze gemeente, levendig te houden.

Al de bijdragen bevatten talrijke, nog niet gepubliceerde foto's waarin iedere dorpsgenoot een stukje van zichzelf zal terugvinden.

Ik ben er, zoals steeds, van overtuigd dat U, beste lezer, veel leesplezier zal beleven aan deze 1ste lustrumuitgave van het jaarboek 'Heemkring Balen'.

Richard Vermeulen
Voorzitter Heemkring Balen

Rosselaar anno 1931-1947 deel 1

Guy Vanhoof

Rosselaar bestreek in de periode 1930-1947 het deel van Balen over het kanaal, Hulsen uitgezonderd, liefst 136 woningen, daar waar Driehuizen er toen 62 telde en Rijsberg 50.

Wanneer we de huisnummers volgen, komt het oude grondplan van de wijk weer naar voren. We starten aan de brug 5 over het kanaal, rechts tegen de spoorwegbrug aan en volgen naar de Molsesteenweg tot nummer 5; nummer 6 ligt aan de overkant en 7 komt weer rechts.

Het nummer 1b is een speciaaltje waar we op terugkomen. We volgen de Molsesteenweg tot aan meubelen Odrada, waar we links Tenderlo opdraaien en langs de Haverstraat keren we terug tot aan het kanaal. Dan volgen we het huidige Rosselaar tot aan de kapel en de Olmensebaan. Deze laatste volgen we richting Olmen tot aan Hoolstbrug en keren dan terug naar de Leemkuilenweg en het toen wel bekendste huis van Balen. Langs de Graanstraat keren we terug richting kerk en gaan Tenderlo op tot aan de Haverstraat. Dan keren we terug naar de Olmensebaan die we oversteken en langs de Roggestraat en de Belsebaan gaat het naar de Huttenstraat voor een zestal zeer kleine huisjes. Vervolgens keren we terug richting centrum, draaien de Spruiten op en langs de Kolfstraat gaat het naar de Langvennen en de Molderloopstraat. Geef toe dat de postman van dienst er moest thuis zijn om alles op het juiste adres af te leveren, temeer daar er in één huis vaak meerdere gezinnen woonden.

Aangezien we een wel bepaalde periode bekijken, is het mogelijk dat de gezinsamenstelling niet volledig is: sommige kinderen zijn al het huis uit en andere zijn nog niet geboren. En schiet niet op de pianist als soms niet alle achtereenvolgende bewoners van een huis gevonden werden, we boorden alle bronnen aan die we kennen.

Bij het gezinshoofd geven we alle beroepen op die we in de loop van die periode vonden en we schreven ze neer zoals de documenten ze vermelden, spelfouten inbegrepen.

In het eerste deel bekijken wij huis en inwoners tot en met nummer 77 om volgend jaar de Olmensebaan over te steken richting Mol en Langvennen.

Tot slot nog een woordje van dank, vooral aan Anna Cuyvers en aan allen die ons hielpen bij het opsporen van de gegevens.

Nummer 1 (nu opslagterrein Wouters Bouwmaterialen)

In het eerste huis van Rosselaar aan het kanaal, halfweg tussen beide bruggen, woonde Reyens Jan Joseph (handelaar in bouw materiaal, landbouwer, zonder beroep), °Mol 17/01/1874, zoon van Jan Frans en Smets Maria Josefina, gehuwd te Balen op 22/05/1901 met Mariën Maria Theresia, °Balen 21/01/1875, dochter van Jan Frans en Wouters Anna Maria. We vonden nog twee kinderen:

- Louis Benedict, °Balen 19/12/1909, gehuwd te Balen op 10/12/1932 met Malants Malvina, °Balen 12/06/1909, dochter van Josephus Bonaventura en Vos Maria Catherina. Zij verhuisden op 12/12/1932 naar Hoolststraat 16.
- Petrus Ferdinand Henri, °Balen 25/12/1912, gehuwd te Mol op 07/11/1936 met Hoeyberghs Maria Ludovicia, °Mol 16/06/1915, dochter van Joseph Lodewijk en Geens Maria Clementina. Het gezin verhuisde op 21/06/1937 naar Mol-Ginderbuiten. Eén kind vulde het gezin aan:
 - Maria Clementina Philomena, °Balen 15/05/1937.

Aan de kade tegenover nummer 1 lag vaak de “Madonna” het schip van “Jef Van Jannekes” die op dat adres ingeschreven stond. Theodoor Johannes Van Ingen heette de schipper, ° Mook (NL) 12/03/1905, trok met een zeel boten van Kwaadmechelen naar Nederland. Blijkbaar had hij ook een vrouw en één kind. Op 04/06/1942 vertrok hij zonder een adres achter te laten.

Nummer 1b, tegen de brug

Dit nummer was bestemd voor een woonwagen die links van de brug stond, waar thans het terrein van B-5 is. Daar woonde Jan Frans Mertens, °Loenhout 17/05/1865, †Balen (gasthuis) 03/09/1940, zoon van Marie Mertens. Hij kwam op 18/07/1892 van Antwerpen en was wwn. van Maria Rosalia Dammen. Het gezin telde 14 kinderen en enkele sliepen winter en zomer buiten onder de woonwagen, volgens burens in de zomer zelfs op het fietspad naast het kanaal.

Geen wonder dat de uitspraak “die kinderen bevrozen nooit niet” ingang vond.

Van de volgende bewoner werd gezegd dat hij niet in de woonwagen woonde, maar erbuiten. Geerts Remi Gerard (werkman), °Kwaadmechelen 30/06/1911, zoon van Petrus Joseph Fransiscus en Francisca Geerinckx, gehuwd te Meerhout met Cuyvers Maria Anna, °Meerhout 24/07/1911, dochter van Joannes Josephus en Juliana Bets. Remi kwam op 28/05/1935 van Kwaadmechelen Dorp in Rosselaar wonen en hij vertrok samen met vrouw en kind op 28/08/1936 naar Kwaadmechelen Gerhoeven. Het gezin had één dochter:

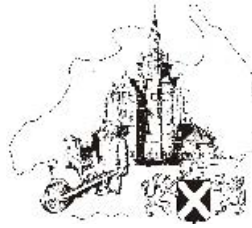
- Juliana Fransica, °Kwaadmechelen 17/03/1935.

Nummer 2 (Molsesteenweg)

Naast de brug op de hoek tegen het kanaal woonde Wouters Guillelmus Franciscus (kandidaat briefdrager, handelaar in bouwmaterialen), °Balen 29/11/1889, zoon van

Inhoud

Rosselaar anno 1931-1947 deel 1	5
Leefde Odrada in de 7 ^{de} - 8 ^{ste} eeuw of in de 12 ^{de} - 13 ^{de} eeuw?	71
Fotografie: Geschiedenis en enkele opmerkelijke data	83
De stille Kempen anno 1914-1918: foto's van Hulsenaren	89
Bevolking Balen-Hulsen – 1911-1920 (bevolkingsregister)	109
Carnaval te Balen	149
De Balense Carnavalsfederatie - De Gilde der Kruiwageniers	177
Balense soldaten gesneuveld in de eerste wereldoorlog	183
Balen in de media 2005	195
Interessante lectuur uit ons eigen archief	205

Colofon

Redactie: Vic Berckmans en Richard Vermeulen.

Omslag: Huis Peeters, Rosselaar.

Logo Heemkring Balen: Chris Vandeput.

Ontwerp omslag: Drukkerij 'Het Zoeklicht'.

Corrector: Vic Berckmans.

Lay-out: Walter Vermeulen.

Uitgegeven door: Heemkring Balen vzw.

Alle teksten verschijnen onder de enige en dwingende verantwoordelijkheid van de auteur, hier treft de kring als vzw geen rechtsaansprakelijkheid.

Verantwoordelijke uitgever: Richard Vermeulen voor
Heemkring Balen vzw.

Bestellen en Info:

Prijs van een jaarboek: € 12.00

Te bestellen door overschrijving op rek. 001-0597148-92
van Heemkring Balen vzw, Vaartstraat 29 te 2490 Balen.

Rechtstreeks ook verkrijgbaar op ons kantoor, zelfde adres.

<http://www.heemkringbalen.be>

e-mailadres: heemkring.balen@skynet.be

© 2006 Heemkring Balen vzw

D/2006/4953 (12)